

بررسی تاثیر نقش بازرگانی پیرانشهر بر شاخص‌های استراتژی توسعه شهری

دکتر محمدرحیم رهنما^{*}، مهندس لیلی ابراهیمی^{**}

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۶/۰۳/۲۶ تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۹۷/۱۱/۰۷

مکیده

هدف این مقاله بررسی و تحلیل شاخص‌های استراتژی توسعه شهر و میزان تأثیرگذاری نقش شهر بر آنها و شناخت روند و عملکرد کنونی پیرانشهر در ارتباط با شاخص‌های یادشده است. داده‌های موردنیاز با استفاده از پرسش‌نامه با نظرخواهی از سه گروه شهروندان، مدیران و نخبگان شهری با حجم نمونه ۴۷۴ نفر گردآوری شده است. تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS و SmartPLS انجام شد. به دنبال تأیید روایی مناسب پرسش‌نامه با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی، فن معادلات ساختاری به روش حداقل مربعات جزئی، جهت بررسی روابط بین متغیرهای پژوهش به کار گرفته شد. نتایج نشان داد نقش بازرگانی شهر تأثیر مثبتی بر هر یک از ابعاد چهارگانه استراتژی توسعه شهری (قابلیت زندگی، حکمروایی، بانکی بودن، رقابت‌پذیری) اعمال کرده است. قابلیت زندگی با ضریب مسیر ۰/۷۹۸ و رقابتی بودن با ضریب مسیر ۰/۳۲۵ به ترتیب بیشترین و کمترین تأثیر را از نقش بازرگانی شهر پذیرفته‌اند.

واژه‌های کلیدی

برنامه‌ریزی شهری، نقش شهر، استراتژی توسعه شهری، پیرانشهر

Email: rahnama@um.ac.ir

* استاد گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران

** کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران. (مسئول مکاتبات)

Email: leili.ebrahimi@mail.um.ac.ir

۱-۱- مقدمه

با جمعیتی در حدود ۶۹۰۴۹ نفر در سال ۱۳۹۰ در شمال غرب کشور و در ۱۲ کیلومتری مرز ایران و عراق قرار دارد. این شهر در طول تاریخ موقعیت مرزی ویژه‌ای داشته است. ضمن آنکه بر مسیر ارتباطی و گذرگاه مرزی آذربایجان با شمال عراق و بین‌النهرین قرار داشته است پایه-گذاری این شهر از این ویژگی منبعت است و همین موقعیت مرزی در طول تاریخ منجر به تداوم و استمرار پیرانشهر شده است (مهندسان مشاور بوم نگار پارس، ۱۳۹۱، ۱۴). شهر پیرانشهر در دهه‌ی اخیر در پی تحولات ملی و منطقه‌ای به‌صورت دوره‌ای تأثیرات متفاوتی از مرز و بازارچه‌های مرزی پذیرفته است. میزان صادرات کالا از بازارچه مرزی ترمچین از ۱۳۳۱۲۵۷۰ میلیون دلار در سال ۱۳۸۰ با نرخ رشد ۳/۳۰ درصد به ۱۸۸۲۴۹۸۳۴ میلیون دلار در سال ۱۳۹۰ افزایش یافته است درحالی‌که میزان واردات از ۱۳۷۶۴۱۵۹ میلیون دلار در سال ۱۳۸۰ با نرخ رشد ۶/۲۱ درصد به ۱۲۰۱۶۱۸ میلیون دلار کاهش یافته است (موسوی، ۱۳۹۲، ۶۲). در اینجا روند تغییرات نقش و عملکرد شهر پیرانشهر بر مبنای آمار دوره‌های ۱۳۶۵، ۱۳۷۵، ۱۳۸۵، ۱۳۹۰ مورد بررسی قرار می‌گیرد. مشاغل به سه گروه به شرح زیر تقسیم می‌شوند که روند تغییرات آنها در ۴ دوره‌ی گفته‌شده به شرح جدول (۱) بوده است. در بررسی گروه‌های عمده فعالیت در شهر در سال ۱۳۶۵، بیشترین سهم شاغلین در بخش صنعت با ۲/۴۸ و بعد از آن بخش خدمات با ۶/۴۲ درصد در رتبه بعدی قرار دارد. در سال ۱۳۷۵ بیشترین شاغلین در بخش خدمات با ۱/۵۶ درصد و کمترین سهم مربوط به گروه کشاورزی است. در سال ۱۳۸۵ بیشترین شاغلین در بخش خدمات با ۹/۴۹ و در مرتبه بعد بخش کشاورزی ۲/۳۳ قرار دارد. در سال ۱۳۹۰ نیز بیشترین گروه شاغلان در بخش خدمات فعالیت داشته‌اند. در مقایسه گروه‌های عمده فعالیت در دوره ۱۳۶۵-۱۳۹۰ از میزان شاغلین بخش صنعت کاسته شده و بر میزان شاغلین بخش خدمات به میزان بیشتر و بخش کشاورزی به میزان کمتر افزوده شده است.

با اینکه قسمت عمده‌ی تصمیم‌گیری و مدیریت بازارچه‌ها خارج از محدوده‌ی اختیارات مدیریت محلی است، مرزها به‌عنوان گلوگاه ورود و خروج کالا بسیار زیاد بوده است. این تأثیرات به‌صورت شکل‌گیری مراکز تجاری و مالی گوناگون همچون بازارچه‌ها و بانک‌ها، تغییر نقش شهر از اداری-سیاسی به تجاری و بازرگانی، گسترش سهم حمل‌ونقل، رشد شاغلان بخش خدمات به‌خصوص شاغلان بخش تجاری و در کل تأثیر بر روی مؤلفه‌های اقتصادی و اجتماعی است (موسوی، ۱۳۹۲، ۶۲).

در مطالعه‌ای که اشرفی (۱۳۸۸) انجام داده است بیان می‌کند که راهبرد توسعه شهری می‌تواند بسیاری از معضلات برنامه‌ریزی

جمعیت جهان به‌طور روزافزونی به‌سوی شهری شدن گام برمی‌دارد به‌طوری‌که از سال ۲۰۰۸ به بعد نصف جمعیت جهان در شهرها زندگی می‌کنند (Wong & Yuen, 2011, 1). تقریباً تمام شهرها تا سال ۲۰۵۰ متلاطم خواهند شد، موفقیت یک شهر تا حدود زیادی توسط واکنش آن به تلاطم ایجادشده ناشی از تغییرات سریع در محیط‌های بیرونی و داخلی‌اش مشخص می‌شود (Cities Alliance, 2006, 21). کاستن از میزان ناراضی‌تی شهروندان از سازمان‌های شهری، کاهش مشکلات اجتماعی، فرهنگی، خدماتی، تقویت روحیه مشارکت شهروندان در امور شهر، بازگرداندن آرامش و آسایش و زیبایی به محیط‌های شهری، اجرای عدالت اجتماعی به نحو مؤثر و بازگرداندن امنیت به ابعاد گوناگون، همه و همه در گرو برنامه‌ریزی بهینه شهری است (شابیرجیما، ۱۳۷۹، ۲). گستردگی ابعاد و تغییر در ماهیت مسائل شهری و پیچیدگی این مسائل، جامع‌نگری و توجه به ابعاد و جنبه‌های مختلف مسئله برای حل پایدار آنها را اجتناب‌ناپذیر ساخت (حاجی پور، ۱۳۸۵، ۳۵). در پاسخ به شرایط نامطمئن آینده، ناکارآمدی مدیریتی و کاهش کیفیت زندگی در شهرها، از سال ۱۹۹۹ رویکرد نوینی در ادبیات برنامه‌ریزی تحت عنوان استراتژی توسعه شهری^۱ توسط ائتلاف شهرها با ماهیت راهبردی و برای کمک به ایجاد دموکراسی، تصمیم‌گیری و بهبود زندگی پیشنهاد گردید (Cities Alliance, 2004, 4). استراتژی توسعه شهری عبارت است از یک برنامه عملی برای توسعه متعادل در شهرها (Eiweida, 2002, 3). این رویکرد به‌عنوان فرآیندی جهت‌گیری شده، توسعه‌یافته و حمایت‌شده از طریق مشارکت به‌منظور ارتقای رشد برابر در شهرها و مناطق پیرامونشان در جهت بهبود کیفیت زندگی تمامی شهروندان تعریف می‌شود (UMP, 2002, 8) و بر آن است زمینه‌های برخوردار شدن شهروندان از زندگی و خدمات پایه شهری را فراهم سازد (حاتمی نژاد و فرجی ملائی، ۱۳۹۰، ۶۵). از اهداف استراتژی توسعه شهری افزایش رقابت‌پذیری، کارایی، ارتقای کیفیت سکونت و بهبود مدیریت شهری است. استراتژی توسعه شهری به دنبال آن است که عملکرد شهر را بر پایه و اساسی پایدار، بهبود بخشد و آن را مبنای عواملی چون رشد اقتصادی پایدار، بهبود فرصت‌های زندگی، کاهش فقر، ارتقای شرایط محیطی و بهداشت عمومی مورد بررسی و سنجش قرار دهد (رفعیان و شاهین‌راد، ۱۳۸۷، ۹). بر اساس یک برنامه سازگار، استراتژی توسعه شهری باید عملکرد و روند کنونی را به سمت شرایط بهینه تغییر دهد (Jiaping, 2008, 15). رویکرد استراتژی توسعه شهری بر اساس ویژگی‌های هر شهری تعریف می‌گردد و از طریق خروجی‌های آن تعریف، بررسی و ارزیابی می‌شود (Kostic, 2007, 8). شهر پیرانشهر

جدول ۱. تغییرات نسبت اشتغال در بخش‌های اقتصادی شهر پیرانشهر بین سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۶۵ (مأخذ: مرکز آمار ایران، ۱۳۹۰)

سال	بخش‌های فعالیت						
	کشاورزی		صنعت		خدمات		سایر و اظهارنشده
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	
۱۳۶۵	۳۷۳	۹/۲	۱۹۵۵	۴۸/۲	۱۷۲۸	۴۲/۶	-
۱۳۷۵	۵۰۶	۸/۱	۲۰۸۸	۳۳/۵	۳۴۹۳	۵۶/۱	۲/۳
۱۳۸۵	۱۲۰۸۴	۳۳/۲	۶۱۱۹	۱۶/۸	۱۸۱۵۱	۴۹/۹	-
۱۳۹۰	۱۱۳۸۶	۳۴/۱۴	۴۸۲۹	۱۴/۴۷	۱۷۱۳۷	۵۱/۳۹	-

مطالعه (حیدری و رضا طبع از گمی، ۱۳۸۹) بررسی نقش استراتژی توسعه شهری در سیاست‌های تأمین مسکن گروه‌های کم‌درآمد شهری شهر رشت بوده است و به این نتیجه رسیده است که اگرچه هدف این خانه‌ها تأمین مسکن گروه‌های کم‌درآمد شهری در رشت بوده است، اما اغلب ساکنان آنها متعلق به گروه‌های متوسط و متوسط به بالا هستند.

استراتژی توسعه شهری جدیدترین رویکرد در برنامه‌ریزی شهری است که توسط سازمان ائتلاف شهرها در سال ۱۹۹۹ باهدف ارتقاء توسعه شهری پایدار، ارتقاء کیفیت اداره و مدیریت شهر و کاهش سیستماتیک و مداوم فقر شهری پیشنهاد شده است. استراتژی توسعه شهری یکی از دو رویکرد اصلی در پیمان‌نامه شهرها و موضوع اصلی این پیمان‌نامه است. استراتژی توسعه شهری، یک ابزار جدید برای کمک به توسعه، یک ابزار طراحی شده برای پاسخ به تغییرات جزر و مدی فراگیر جهانی و تسکین فقر شهری و توسعه اقتصاد محلی است. اهداف CDS مشارکت همه اجزای تأثیرگذار در جامعه برای رسیدن به چشم‌انداز بلندمدت یکپارچه شهر، تثبیت استراتژی رشد، به توافق رسیدن در مورد اولویت‌های مشکلات اداری و شناسایی طرح‌های اجرایی کوتاه‌مدت است (World Bank, 2004, 9). بنا بر مطالعات سازمان ائتلاف شهرها، راهبرد توسعه شهر بر پایه چهاراصل اساسی ذیل که بیانگر پایداری شهرهاست بنا شده است:

حکروایی خوب شهری

حکروایی خوب، هسته اصلی استراتژی توسعه شهری را تشکیل می‌دهد (Cities Alliance, 2007, 5). حکروایی راه‌کارها، فرآیندها و نهادهای را شامل می‌شود که از طریق آنها شهروندان و گروه‌ها بتوانند به منافع و حقوق قانونی و نیز انجام تعهدات خود دست یابند (Asian Development Bank, 2004, 6). بانک جهانی حکروایی مطلوب را مشارکت برابر همه شهروندان در تصمیم‌گیری (پورمحمدی،

در کشور از جمله نبود مشارکت مردمی، نبود انعطاف و عدم تعهد مسئولان و ... را حل کند اما لازم است که پیش‌شرط‌ها ضروری آن فراهم گردد. از سوی دیگر مطالعه برن نشان می‌دهد که استراتژی توسعه شهری مربوط به اجرای سیاست‌ها و استراتژی کارآمد و نظام‌مند است که این سیاست‌ها محیط شهری خلق می‌کند که در آن اهداف پایداری شهر تأمین می‌شود و پیش‌شرط‌ها فراهم می‌آید (قاسمی و همکاران، ۱۳۹۷، ۲۱۲). از این رو این مقاله بر آن است تا به بررسی و تحلیل تأثیر نقش تجاری و بازرگانی شهر پیرانشهر بر شاخص‌های استراتژی توسعه شهر و شناخت روند و عملکرد کنونی پیرانشهر در ارتباط با شاخص‌های یادشده بپردازد. بر اساس آنچه گفته شد فرضیه پژوهش به صورت زیر بیان می‌شود: نقش بازرگانی شهر تأثیر مثبتی بر شاخص‌های استراتژی توسعه شهر گذاشته است.

پیشینه و مبانی نظری پژوهش

مطالعات متعددی در زمینه استراتژی توسعه شهری توسط محققین صورت گرفته است. چندین پژوهش به بررسی وضعیت موجود شاخص‌های استراتژی توسعه شهری در شهرهای مختلف پرداخته‌اند. برای مثال مطالعات (جعفری، ۱۳۸۹؛ شریفی، ۱۳۹۲؛ حاتمی نژاد و همکاران، ۱۳۹۳). اشرفی (۱۳۸۸) در مقاله «CDS رویکردی جدید در برنامه‌ریزی شهری در رویکردی تحلیلی» عنوان می‌کند که راهبرد توسعه شهری می‌تواند بسیاری از معضلات برنامه‌ریزی در کشور (مانند نبود مشارکت مردمی، نبود انعطاف، عدم تعهد مسئولان و...) را حل کند؛ اما لازم است پیش‌شرط‌های ضروری آن فراهم گردد. فرجی ملائی (۱۳۹۰) در مقاله «امکان‌سنجی» اجرای طرح‌های استراتژی توسعه شهری به این نتیجه رسیده است که در شرایط کنونی ایجاد تغییرات بنیادین به‌ویژه در مدیریت شهری، اقتصاد شهری و شاخص‌های کیفیت زندگی در جهت بسترسازی به‌کارگیری استراتژی توسعه شهری (به‌عنوان زیرساخت‌های اجرای این رویکرد) ضروری است.

بانکی بودن

یعنی از نظر مالی استوار و معتبر. بانک‌پذیری معیاری است برای آگاهی از ظرفیت شهر برای دارایی و مدیریت مالی. بانک‌پذیری یک شهر را می‌توان در شاخص‌های تأثیرگذار و سلامت مدیریت مالی، ارتباط مالی بین دولتی، شایستگی اعتباری مشاهده کرد (World Bank, 2006, 5-11). بانکی بودن در ارتباط نزدیک با رقابت‌پذیری شهر قرار دارد. به عبارتی شهرهای رقابت‌پذیر شهرهای هستند که بانک‌پذیر هم باشند (اشرفی، ۱۳۸۸، ۹۷). بانکی بودن را می‌توان از دو رویکرد متفاوت مورد بررسی قرار داد. اول از نظر رشد فناوری و پیشرفت فناوری ارتباطات که باعث تسهیل در امر تجارت و گردش مالی در سطح جهان شده است و دوم از لحاظ سیستم مالیه شهری مورد بررسی قرار می‌گیرد (رهنما و همکاران، ۱۳۹۱، ۱۱۱). بانکی بودن با رویکرد فناوری، ارائه خدمات بانکی را با ابزارهای جدید، فناوری‌های مختلف و متفاوت از ابزار بانکداری سنتی (از طریق دستگاه‌های خودپرداز، بانکداری تلفنی، بانکداری خانگی و بانکداری الکترونیکی) است (et al, 1999, 63). بانکی بودن با رویکرد مالیه شهری اشاره به این دارد که لازمه توسعه پایدار شهری را داشتن منابع درآمدی پایدار است. سلامت مالی شهرداری‌ها نیازمند اتخاذ دستگاه‌های استوار و واضح داخلی عواید و مخارج داخلی، ارجاعات درون دولتی شفاف و قابل اعتماد، حساب‌های مالی مقبول از نظر عموم، مدیریت دارایی و کسب تجربیات و شرایط محتاطانه وام شهرداری‌هاست (نوروزی فرد و همکاران، ۱۳۹۳، ۲۴۴).

روش‌شناسی پژوهش

محدوده مورد مطالعه، جامعه و نمونه

شهر پیرانشهر به‌عنوان مرکز سیاسی شهرستان پیرانشهر در جنوب غربی استان آذربایجان غربی و در ۱۲ کیلومتری مرز ایران و عراق قرار دارد. روش تحقیق توصیفی تحلیلی است. گویه‌ها و سؤالاتی که در این پژوهش استفاده شده است مسائلی است که تقریباً ساکنان و شهروندان هرروز با آن برخورد دارند و می‌توانند اطلاعات دقیق‌تری در اختیار پژوهشگر قرار دهند بنابراین از ابزار پرسش‌نامه برای به دست آوردن اطلاعات لازم استفاده شد. در راستای به دست آوردن اطلاعات جامع جامعه آماری پژوهش حاضر شهروندان، نخبگان و مدیران پیرانشهر در نظر گرفته شد و تجزیه و تحلیل با استفاده از ترکیب نظرات ۳ گروه انجام شد. برای تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران استفاده شد. در گروه شهروندان ۳۸۲ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. در هرکدام از گروه نخبگان و مدیران شهری نیز ۵۰ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب و در تکمیل پرسش‌نامه‌ها شرکت داده شدند. با بررسی پرسش‌نامه‌ها و

می‌داند که نه تنها شامل دولت بلکه همچنین شامل جامعه مدنی و بازار است (Roberts et al., 2007, 967). در واقع حکمروایی عنصر ذاتی همکاری بین جامعه مدنی و جامعه سیاسی و همچنین بین دولت و شهروندان است (Sadashiva, 2008, 6). از طریق حکمروایی خوب مأموریت و اثربخشی اقدامات مسئولان شهری دوچندان می‌شود (Laughlin & Andringa, 2007, 7). قابلیت زندگی

شهری قابل زندگی است که در آن همه ساکنان از فرصت‌های یکسان برای مشارکت و بهره‌مندی از زندگی اقتصادی و سیاسی شهر برخوردار باشند (World Bank, 2007, 34). یکی از معیارهای سنجش قابلیت زندگی شهر، کیفیت زندگی شهروندان است. کیفیت زندگی، واژه‌ای پیچیده، چندبعدی و کیفی در رابطه با شرایط و وضعیت جمعیت، است که هم متکی به شاخص‌های ذهنی یا کیفی و هم متکی به شاخص‌های عینی یا کمی است. رویکرد عینی، کیفیت زندگی را به‌عنوان مواردی آشکار و مرتبط با استانداردهای زندگی می‌داند. در مقابل رویکرد ذهنی، کیفیت زندگی را مترادف شادی یا رضایت فرد در نظر می‌گیرد (کوکبی، ۱۳۸۶، ۸۵). در واقع مفهوم کیفیت زندگی یک متغیر مرکب می‌باشد که از چندین متغیر متأثر می‌گردد. تغییر در سطح درآمد مردم، شرایط زندگی، وضع سلامت، محیط، فشار روحی روانی، فراغت، شادمانی خانوادگی، روابط اجتماعی و چندین متغیر دیگر آن به شکل مرکب کیفیت زندگی و تغییرات آن را تعیین می‌کند (Rahman et al., 2005, 5).

رقابت‌پذیری

شهرهای رقابتی شهرهایی هستند که اقتصاد قوی با رشد اشتغال، درآمد و سرمایه‌گذاری همه‌جانبه دارند. در شهرهای رقابتی، تولید، سرمایه‌گذاری، اشتغال و تجارت به شکل پویا و در ارتباط با فرصت‌های بازار شکل می‌گیرند (اشرفی، ۱۳۸۸، ۹۶). در واقع رقابت‌پذیری فراهم آوردن چهارچوبی حمایتی برای مؤسسات تولیدی به‌منظور ارتقاء رشد روان و وسیع اشتغال، درآمد و سرمایه‌گذاری؛ رقابت‌پذیری یک شهر معیاری است که به‌موجب آن بتوانیم از شرایط بهره‌وری شهری و ساختار اقتصادی شهر در مقایسه با سایر شهرها و کشورها آگاهی پیدا کنیم. به‌عبارت‌دیگر، رقابت‌پذیری معیاری است برای نشان دادن اینکه شهرهای جاذب چگونه دارای سرمایه‌گذاری بالقوه در اقتصاد جهانی هستند. رقابت‌پذیری را می‌توان در شاخص‌های ساختار بهره‌وری اقتصادی، منابع انسانی متنوع، دسترسی به فناوری پیشرفته، دسترسی به بازار، محیط بازرگانی قوی و سالم مشاهده کرد (World Bank, 2006, 5-11).

حذف پرسش‌نامه‌های ناقص ۴۷۴ پرسش‌نامه انتخاب و در تحلیل‌ها مورد استفاده قرار گرفتند.

یافته‌ها

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش، پیمایشی- علی است که از فن مدل‌سازی معادلات ساختاری بهره می‌گیرد. به منظور جمع‌آوری داده‌ها، در ابتدا با استفاده از ادبیات نظری مربوطه و همچنین مطالعات تجربی مرتبط با استراتژی توسعه شهری (جعفری، ۱۳۸۹؛ اسدی، ۱۳۸۲؛ Stewart, 2006, 19) ۴ بعد برای استراتژی توسعه شهری انتخاب و در نهایت با ۵۶ گویه نهایی گردید. برای سنجش قابل‌زندگی بودن ۱۵ گویه، رقابتی بودن ۱۱ گویه، حکمروایی خوب شهری ۱۳ گویه و بانکی بودن ۱۶ گویه انتخاب و از پاسخ‌دهندگان خواسته شد تا پیرانشهر را در هر یک از عوامل خواسته شد در مقیاس طیف لیکرت ۵ امتیازی از ۱-خیلی کم تا ۵-خیلی زیاد ارزیابی کنند. همچنین نقش بازرگانی شهر و تأثیر آن بر شهر و زندگی مردم با دو گویه مورد بررسی قرار گرفت.

فن تحلیل عاملی تأییدی جهت بررسی روایی سازه‌ای پرسش‌نامه با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ انجام شد. شاخص KMO و آزمون بارتلت برای اطمینان از این مسئله که می‌توان ساختار عاملی

داده‌ها موجود را تحلیل کرد یا خیر؟ استفاده شد. هرچه مقدار شاخص به یک نزدیک‌تر باشد، کفایت حجم داده‌ها برای اجرای تحلیل عاملی مناسب‌تر است (مقادیر بزرگ‌تر از ۰/۵۰ قابل قبول می‌باشد)؛ و اگر سطح معناداری آزمون بارتلت از مقدار بحرانی ۰/۰۵ کوچک‌تر باشد، ساختار عاملی داده‌ها مناسب انجام تحلیل عاملی است. همان‌گونه که جداول ۲، ۳، ۴ و ۵ نشان می‌دهد، مقدار شاخص و آزمون یادشده برای تمامی متغیرهای پژوهش از مقادیر بحرانی عنوان شده مطلوب‌تر است. برای بررسی معناداری بارهای عاملی نیز مبنای مختلفی وجود دارد، بارهای عاملی بزرگ‌تر از ۰/۶ مثبت یا منفی، به‌عنوان بار عاملی بالا؛ بارهای عاملی بزرگ‌تر از ۰/۳ نسبتاً بالا؛ و بارهای عاملی کمتر از ۰/۳ ± بار عاملی کم که باید نادیده گرفته شوند (کارشکی، ۱۳۹۱، ۲۲). همان‌گونه که در جداول (۲، ۳، ۴، ۵) مشاهده می‌شود بار عاملی ۱ گوی از متغیر حکمروایی خوب کمتر از حد مقبول بوده و لذا این گویه از فرآیند تجزیه و تحلیل کنار گذاشته شده است. سایر گویه‌ها مقبول و معناداری آنها مورد تأیید است. پایایی پرسش‌نامه نیز با استفاده از ضریب انسجام درونی آلفا برای تک‌تک متغیرها ارزیابی گردید. مقدار توصیه‌شده برای این ضریب ۰/۷۰ است (Nunnally, 1978; Bagozzi, 1980). از آنجایی که افزایش تعداد گوی‌ها مقدار آلفا را افزایش می‌دهد؛ بنابراین حد قابل قبول آلفا برای مواردی که تعداد

جدول ۲. نتایج بررسی روایی و پایایی ابعاد قابل‌زندگی بودن

ابعاد	گویه	بار عاملی	آزمون بارتلت	شاخص KMO	واریانس تبیین شده	آلفای کرونباخ
زندگی عینی	مشکلات اقتصادی	۰/۴۷۴	۰/۰۰۰	۰/۸۵۲	۲۸/۵۹۵	۰/۸۰۰
	فقر مالی	۰/۴۶۱				
	اشتغال و مسکن	۰/۳۱۴				
	احساس اعتماد و امنیت	۰/۴۲۴				
	حمل و نقل	۰/۵۲۳				
	امکانات فرهنگی	۰/۴۵۲				
	رضایت از زیبایی خیابان‌ها و ساختمان‌ها	۰/۷۳۰				
	فضای سبز	۰/۷۳۲				
	فضای تفریحی در فضای باز	۰/۷۲۰				
	امکانات ورزشی	۰/۴۷۵				
زندگی ذهنی	مشکلات زیست‌محیطی	۰/۳۷۳	۰/۰۰۰	۰/۷۶۵	۵۴/۷۹۵	۰/۸۲۴
	رضایت از زندگی	۰/۵۷۰				
	حس ایمنی	۰/۸۴۵				
	تندرستی روانی	۰/۷۵۲				
	ادراک جرم و جنایت	۰/۷۶۶				

جدول ۳. نتایج بررسی روایی و پایایی ابعاد رقابتی بودن

ابعاد	گویه	بار عاملی	آزمون بارتلت	شاخص KMO	وارianس تبیین شده	آلفای کرونباخ
ظرفیت‌های سازمانی	مدیریت کارآمد و توانا	۰/۴۵۰	۰/۰۰۰	۰/۷۷۶	۳۶/۲۲۴	۰/۷۶۶
	استعدادهای بالقوه	۰/۷۱۴				
	تعادل زمانی	۰/۵۰۵				
	نظارت	۰/۵۴۵				
	ارزیابی	۰/۵۴۶				
	ارتباطات تخصصی	۰/۷۸۱				
زیرساخت‌ها	میزان سرمایه‌گذاری دولتی	۰/۶۸۷	۰/۰۰۰	۰/۶۷۲	۴۴/۳۰۴	۰/۷۰۳
	میزان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی	۰/۶۱۲				
	مشوق‌های مالی و قانونی جهت مشارکت بخش خصوصی در ایجاد زیرساخت‌ها	۰/۶۹۵				
منابع انسانی	تخصص نیروی انسانی در اداره شهر	۰/۶۰۳	۰/۰۰۰	۰/۶۴۳	۳۴/۷۴۴	۰/۶۱۰
	نیروی انسانی متخصص و بومی	۰/۵۵۳				
	استفاده از نیروی متخصص و بومی	۰/۶۱۱				

جدول ۴. نتایج بررسی روایی و پایایی ابعاد حکمروایی خوب

ابعاد	گویه	بار عاملی	آزمون بارتلت	شاخص KMO	وارianس تبیین شده	آلفای کرونباخ
مشارکت	نظرخواهی از شهروندان در مورد مسائل شهری	۰/۰۱۷	۰/۰۰۰	۰/۵۰۲	۴۸/۷۲۳	۰/۵۱۵
	احساس مسئولیت در اجرای برنامه‌ها و طرح‌های مربوط به شهر	۰/۹۹۹				
	کمک به مسئولان در تهیه و برنامه‌ریزی‌های طرح‌های توسعه شهری	۰/۶۸۰				
پاسخ‌گویی	وجود نهادهای مسئول در برابر شکایات شهروندان	۰/۶۷۸	۰/۰۰۰	۰/۶۵۶	۴۲/۸۶۱	۰/۶۸۴
	رسیدگی به شکایات شهروندان نسبت به مدیریت شهری	۰/۷۲۶				
قانونمندی	برگزاری جلسات پرسش و پاسخ با حضور شهروندان و میزان پاسخ‌گویی به شکایات شهروندان	۰/۵۴۸	۰/۰۰۰	۰/۶۴۲	۳۶/۸۲۲	۰/۶۱۹
	میزان پاسخ‌گویی قوانین شهری در برابر مسائل موجود	۰/۶۸۷				
	آگاهی از قوانین شهری در حوزه عمل شهرداری	۰/۵۳۹				
	رعایت قوانین شهری از سوی مسئولان و شهروندان	۰/۵۸۶				
شفافیت اطلاعات	اطلاع‌رسانی به شهروندان درباره کارهای عمرانی و رفاهی شهر	۰/۴۰۴	۰/۰۰۰	۰/۷۱۱	۴۴/۸۹۲	۰/۷۱۳
	اعلام جزئیات و هزینه‌های طرح‌ها و برنامه‌های توسعه شهری	۰/۵۳۹				
	دسترسی راحت شهروندان به اطلاعات شهری	۰/۸۸۵				
	انتشار قراردادهای مناقصه‌ها به‌طور رسمی در شهر	۰/۷۰۵				

جدول ۵. نتایج بررسی روایی و پایایی ابعاد بانکی بودن

ابعاد	گویه	بار عاملی	آزمون بارتلت	شاخص KMO	واریانس تبیین شده	آلفای کرونباخ
بانکی بودن با رویکرد فناوری اطلاعات	زیرساخت‌های ارتباطی شهر (پهنای باند اینترنت، خطوط ارتباطی پرسرعت)	۰/۳۶۳	۰/۰۰۰	۰/۸۲۴	۳۶/۶۸۷	۰/۸۳۲
	شبکه مخابراتی گسترده و فراگیر	۰/۵۰۱				
	تعداد شعب بانکها در سطح شهر	۰/۶۲۸				
	تعداد خودپردازها و کارایی آنها	۰/۷۶۶				
	انجام کارهای بانکی بدوم مراجعه به بانک	۰/۶۷۹				
	ایجاد تسهیلات کافی توسط بانکها برای تسهیل در بانکداری الکترونیک (کارت‌های هوشمند و کارت‌های اعتباری)	۰/۷۲۷				
	آموزش لازم به شهروندان برای استفاده مطلوب از سیستم بانکداری الکترونیک	۰/۵۷۵				
	آگاهی و مهارت کارکنان در استفاده و راه‌اندازی دستگاه‌های جدید	۰/۶۳۶				
	امنیت سیستم بانکداری الکترونیک	۰/۴۶۲				
	کارایی اقتصادی	۰/۷۵۰				
بانکی بودن با رویکرد مالی شهر	عدالت عمودی و افقی	۰/۵۶۳	۰/۰۰۰	۰/۸۴۹	۴۲/۹۱۳	۰/۸۳۶
	امکان‌پذیری در اجرا	۰/۵۳۷				
	ثبات درآمدی	۰/۵۸۱				
	شفافیت	۰/۷۶۷				
	قابلیت پذیرش اجتماعی و سیاسی	۰/۷۲۸				
	قانونی بودن	۰/۶۱۸				

گویه‌ها کم است ۰/۶۰، ۰/۵۰ را می‌توان در نظر گرفت (Carmines & Zeller 1979; Pedhazur & Schmelkin, 1991). مقدار این ضریب نیز برای تمامی متغیرها از مقادیر بیان‌شده بیشتر بوده و از پایایی لازم برخوردار است.

تحلیل رابطه همبستگی

وجود همبستگی بین متغیرهای پژوهش پیش‌شرط به کارگیری رویکرد متغیرهای مکنون (پنهان) در مدل‌سازی معادلات ساختاری است. از این رو ضرایب همبستگی پیرسون بین متغیرها مورد بررسی قرار گرفت. نتایج جدول ۶ نشان می‌دهد که همگی ضرایب همبستگی مثبت هستند.

مدل‌سازی ساختاری با حداقل مربعات جزئی

به منظور بررسی روابط علی بین متغیرها، فن مدل‌سازی معادلات

ساختاری (SEM) به روش حداقل مربعات جزئی (PLS) به کار گرفته شد. مدل‌سازی ساختاری به روش حداقل مربعات جزئی، نگرشی مبتنی بر واریانس است که در مقایسه با فن‌های مشابه معادلات ساختاری مانند LISREL، نیاز به شروط کمتری دارد (Liljander et al., 2009, 17). به عنوان مثال، این نوع مدل‌سازی در مقایسه با مدل‌سازی خطی در نرم‌افزار لیزرل، برای کاربردهای واقعی مناسب‌تر است؛ به ویژه هنگامی که مدل‌ها پیچیده‌تر هستند و یا توزیع داده‌ها غیر نرمال می‌باشد. البته مزیت اصلی مدل‌سازی PLS نسبت به لیزرل در این است که به تعداد کمتری از افراد نمونه نیاز دارد. در این نوع مدل‌سازی نیز هم‌زمان دو مدل مورد بررسی قرار می‌گیرد: مدل بیرونی (مدل اندازه‌گیری) که ارتباط متغیرهای آشکار با متغیرهای پنهان را بررسی می‌کند و مدل درونی (مدل ساختاری) که ارتباط متغیرهای پنهان با یکدیگر را اندازه‌گیری می‌کند (Wen Wu, 2010, 136). درستی اندازه‌گیری مفاهیم نظری توسط متغیرهای آشکار در مدل

جدول ۶. همبستگی متغیرها

متغیر	قابل زندگی بودن	رقابتی بودن	حکمروایی خوب	بانکی بودن	استراتژی توسعه شهری
قابل زندگی بودن	۱				
رقابتی بودن	۰/۴۷۷ ^{***}	۱			
حکمروایی خوب	۰/۴۵۵ ^{**}	۰/۴۰۱ ^{**}	۱		
بانکی بودن	۰/۵۲۸ ^{**}	۰/۵۶۵ ^{**}	۰/۵۴۱ ^{**}	۱	
نقش بازرگانی شهر	۰/۳۵۰ ^{**}	۰/۱۶۳ ^{**}	۰/۳۲۲ ^{**}	۰/۱۶۲ ^{**}	۱

جدول ۷. روایی همگرا و روایی واگرایی مدل‌های اندازه‌گیری

ابعاد	قابل زندگی بودن	حکمروایی خوب	رقابتی بودن	بانکی بودن	نقش بازرگانی شهر
زندگی عینی	۰/۷۴۱				
زندگی ذهنی	۰/۹۱۳				
مشارکت		۰/۶۲۰			
پاسخگویی		۰/۸۳۹			
قانونمندی		۰/۹۰۶			
شفافیت اطلاعات		۰/۶۶۲			
ظرفیت‌های سازمانی		۰/۹۲۰			
زیرساخت‌ها		۰/۹۲۳			
منابع انسانی		۰/۸۰۸			
رویکرد فناوری اطلاعات		۰/۸۶۱			
رویکرد مالیه شهری		۰/۸۵۴			
سؤال یک		۰/۵۴۱			
سؤال دو		۰/۹۰۵			
معیار AVE	۰/۶۹۱	۰/۵۸۶	۰/۷۸۴	۰/۷۳۵	۰/۵۵۵

Miller, 1992) براین اساس مقدار روایی واگرا نیز مورد تأیید است.

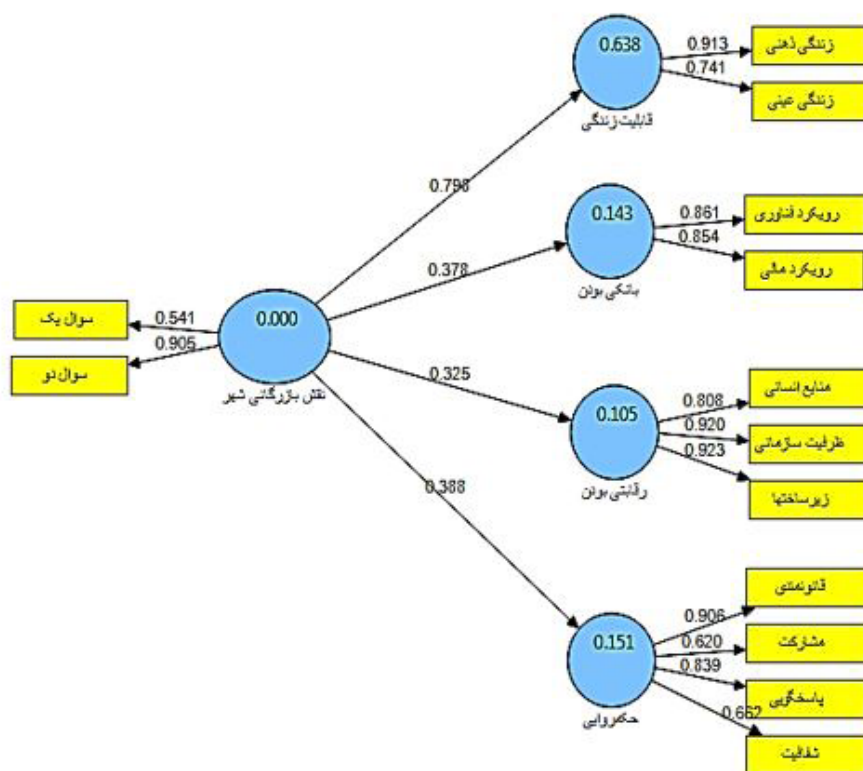
برازش مدل ساختاری و آزمون فرضیه‌های پژوهش

قبل از آزمون فرضیه‌های تحقیق باید کیفیت یا اعتبار مدل برازش یافته بررسی شود. این امر، با بررسی اعتبار متقاطع^۷ مدل انجام می‌شود. اعتبار متقاطع دارای دو شاخص اعتبار اشتراکی^۸ و اعتبار افزونگی (یا حشو)^۹ است. شاخص اشتراکی، جهت سنجش کیفیت مدل اندازه‌گیری هر بلوک و شاخص افزونگی (Q² استون-گیسر) با در نظر گرفتن مدل اندازه‌گیری، کیفیت مدل ساختاری را برای هر بلوک درون‌زاد اندازه‌گیری می‌کند. مقادیر مثبت و بزرگ‌تر از صفر برای این شاخص‌ها، نشان‌دهنده کیفیت مناسب و قابل قبول مدل ساختاری

PLS با استفاده از روایی همگرا^۴ و روایی واگرا^۵ نشان‌گرهای مدل موردبررسی قرار می‌گیرد. بررسی روایی همگرا با استفاده از معیار میانگین واریانس تعیین شده (AVE)^۶ است. این معیار میزان واریانس است که یک سازه از نشان‌گرهایش (متغیر مشاهده) به‌دست می‌آورد را نشان می‌دهد. مقادیر بیشتر از ۰/۵۰ برای این معیار قابل قبول است (Fornell & Larcker, 1981) بدین معنا که حداقل ۵۰ درصد از واریانس یک سازه توسط نشان‌گرهایش تعریف شود. با توجه به جدول ۷، این مقدار برای تمامی متغیرها بیشتر از ۰/۵۰ است و حد قابل قبولی روایی همگرا را نشان می‌دهد. بررسی روایی واگرا سازه‌های پرسش‌نامه (متغیر پنهان)، با بررسی بارهای عاملی انجام می‌شود. مقدار بارهای عاملی نشان‌گرها باید بزرگ‌تر مساوی ۰/۵۰ باشد (Falk &

جدول ۸. شاخص‌های برازش مدل ساختاری

متغیر پنهان	شاخص اشتراکی (CV Com)	شاخص افزونگی (CV Red)
قابل زندگی بودن	۰/۱۴۶	۰/۴۲۱
حکمروایی خوب	۰/۳۲۷	۰/۰۸۲
رقابتی بودن	۰/۵۳۹	۰/۴۷۰
بانکی بودن	۰/۲۱۸	۰/۰۹۷
نقش بازرگانی شهر	۰/۰۸۸	۰/۰۸۸

شکل ۱. مدل ساختار پژوهش

برازش یافته است. همان‌گونه که در جدول ۸ مشاهده می‌شود، این مقادیر مثبت و بزرگ‌تر از صفر می‌باشند. در ادامه آزمون فرضیه‌ها پژوهش انجام می‌شود. جدول ۹، خلاصه نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش را نشان می‌دهد. مبنای معناداری ضرایب مسیر در مدل ساختاری برازش یافته، قرار گرفتن عدد معناداری متناظر با آنها خارج از بازه بحرانی $\pm 1/96$ می‌باشد. با توجه به جدول (۹) عدد معناداری گزارش شده برای تمامی مسیرها بیشتر از $1/96$ بوده و روابط مربوط به آن مورد تأیید است. قوی‌ترین

ضریب مسیر، مربوط به ضریب اثر نقش شهر بر قابلیت زندگی است (estimate = 0.798; t-value = 23.879) و ضعیف‌ترین ضریب مسیر مربوط به اثر نقش شهر بر رقابتی بودن است (estimate = 0.325; t-value = 3.147). همچنین همان‌گونه که در شکل ۱ دیده می‌شود $0/638$ درصد تغییرات قابلیت زندگی، $0/151$ درصد تغییرات حکمروایی همچنین $0/105$ درصد رقابتی بودن و $0/143$ درصد بانکی بودن به‌وسیله عامل نقش بازرگانی شهر قابل تبیین است.

جدول ۹. آزمون فرضیه‌های پژوهش

فرضیات	رابطه	ضریب بتای استاندارد	عدد معناداری	نتیجه آزمون	
				رابطه	فرضیه
فرضیه ۱	نقش بازرگانی	<---	قابل زندگی	۰/۷۹۸	۲۳/۸۷۹
فرضیه ۲	نقش بازرگانی	<---	حکمروایی خوب	۰/۳۸۸	۴/۶۳۷
فرضیه ۳	نقش بازرگانی	<---	رقابتی بودن	۰/۳۲۵	۳/۱۴۷
فرضیه ۴	نقش بازرگانی	<---	بانکی بودن	۰/۳۷۸	۴/۶۸۲

۱-۱- نتیجه‌گیری

هتل‌ها و رستوران‌ها ناشی از درک موقعیت ممتاز مرزی و رقابت‌پذیری شهر بوده است. ارتقای کیفیت شاخص‌های CDS گام مؤثر در راستای توسعه پایدار است. این مطالعه نشان داد نقشی که شهر ایفا می‌کند می‌تواند تأثیر مثبتی بر شاخص‌های استراتژی توسعه شهر ایفا کند. در این راستا توجه به موقعیت و نقش شهر و فرصت‌های که هر شهر دارد و تدوین و توسعه استراتژی‌های توسعه متناسب با این موقعیت‌ها و فرصت‌ها می‌تواند گامی مؤثر در بهبود هرچه بیشتر این شاخص‌ها باشد.

در این مطالعه با توجه به نقش غالب شهر، تأثیر موقعیت مرزی و مبادلات بازرگانی بر شاخص‌های استراتژی توسعه شهر مورد بررسی قرار گرفت. توجه به سایر موقعیت‌ها و فرصت‌های که برای شهر وجود دارد مثل کشاورزی، گردشگری و ... و بررسی اثر آنها بر این شاخص‌ها می‌تواند اطلاعات مفیدی را برای برنامه‌ریزی مطلوب شهر به دست آورد.

۱-۲- پی‌نوشت‌ها

1. city development strategy

۲. ** همبستگی [دودنباله] در سطح معناداری $p < 0/001$

3. Structural Equation Modeling (SEM)

4. Convergent Validity

5. Discriminant Validity

6. Average Variance Extracted-AVE

7. Cross-validation

8. CV-Communality

9. CV-Redundancy

استراتژی توسعه شهری ابزاری برای توسعه مناطق شهری می‌باشد که شامل چهار اصل حکمروایی خوب، زیست‌پذیری، رقابت‌پذیری و بانکی بودن می‌باشد. در این مطالعه روابط بین چهار اصل مذکور با نقش شهر بررسی گردید. تجزیه و تحلیل، تأثیر معنی‌دار و مثبت نقش شهر بر قابلیت زندگی با ضریب استاندارد ۰/۷۹۸، حکمروایی با ضریب ۰/۳۸۸، بانکی بودن با ضریب ۰/۳۷۸ و رقابت‌پذیری با ضریب ۰/۳۲۵ تأیید کرد. این مطالعه نشان داد که قابلیت زندگی بیشترین تأثیر را از نقش شهر پذیرفته است که با توجه به وابستگی زیاد اشتغال مردم به‌طور مستقیم و غیرمستقیم به مرز قابل توجه است. با توجه به گونه‌های در نظر گرفته‌شده برای قابلیت زندگی می‌توان گفت مرز و وجود مبادلات بازرگانی در امنیت اقتصادی ساکنان و ایجاد اشتغال و افزایش سطح درآمدی آنها نقش تعیین‌کننده داشته است و تا حدودی اعتماد و امنیت شغلی و درآمدی و به تبع آن بهبود کیفیت مسکن و بهداشت و تغذیه و در کل کیفیت زندگی را برای آنها به همراه داشته است. گسترش مبادلات بازرگانی گسترش مراکزی چون پاساژها و مجتمع‌های تجاری، بانک‌ها و موسسه‌های مالی را باعث شده و روند بانکی شدن شهر را تسریع کرده است. از طرفی افزایش مهاجرت برای کار به این شهر افزایش تقاضا برای مسکن و در نتیجه افزایش ساخت‌وساز مسکن و به تبع آن افزایش درآمد برای شهرداری از محل اخذ عوارض و مالیات‌ها بوده است. با این افزایش درآمد توجه به محیط کالبدی شهر و برنامه‌ریزی برای زیباسازی محیط‌های عمومی و ایجاد فضاهای مطلوب رضایت شهروندان از عملکرد شهرداری و تمایل شهروندان برای مشارکت با شهرداری را به دنبال داشته است. همچنین می‌توان گفت توجه به توسعه زیرساخت‌های ارتباطی و جاده‌ها و تسهیل ارتباط با سایر مناطق، توجه به ساخت انبارهای کالا،

فهرست مراجع

۱. اسدی، روح‌الله. (۱۳۸۸). *تحلیل جایگاه حکمروایی خوب شهری در مشهد با استفاده از مدل SWOT*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد.
۲. اشرفی، یوسف. (۱۳۸۸). CDS رویکردی جدید در برنامه‌ریزی شهری در رویکردی تحلیلی. *فصل‌نامه مدیریت شهری*، ۷(۲۳)، ۸۹-۱۰۴.
۳. پورمحمدی، محمدرضا؛ حسین‌زاده دلیر، کریم؛ و پیری، عیسی. (۱۳۸۹). حکمروایی مطلوب شهری بر بنیان سرمایه اجتماعی: آزمون نظم نهادی-فضایی - ارتباطی و فعالیت غیراقتصادی مطالعه موردی: کلان‌شهر تبریز. *مطالعات جغرافیایی مناطق خشک*، ۱(۱)، ۳۵-۵۲.
۴. جعفری، وحید. (۱۳۸۹). *بررسی استراتژی‌های توسعه شهر چناران با رویکرد راهبرد توسعه شهری*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد.
۵. حاتمی‌نژاد، حسین؛ و فرجی‌ملایی، امین. (۱۳۹۰). امکان‌سنجی اجرای طرح‌های استراتژی توسعه شهری (CDS) در ایران. *مطالعات و پژوهش‌های شهری و منطقه‌ای*، ۲(۸)، ۷۶-۵۵.
۶. حاجی‌پور، خلیل. (۱۳۸۵). برنامه ریزی محله مینا، رهیافتی کارآمد در ایجاد مدیریت شهری پایدار. *نشریه هنرهای زیبا*، ۱(۲۶)، ۳۷-۴۶.
۷. حاتمی‌نژاد، حسین؛ نخستین، مریم؛ و باقرعطاران، مرضیه. (۱۳۹۳). ارزیابی شاخص‌های استراتژی توسعه شهری CDS در شهر قزوین. *ششمین کنفرانس برنامه‌ریزی و مدیریت شهری*. آبان ۲۱-۲۲، مشهد.
۸. قاسمی، یاسر؛ دیوسالار، اسدالله؛ شکری فیروزجاه، پری و کشاورز، مهناز. (۱۳۹۷). شاخص‌های استراتژی توسعه شهری و پهنه‌های فرسوده شهرهای میانی استان مازندران. *آمایش محیط*، ۱۱(۴۰)، ۲۳۴-۲۰۵.
۹. حیدری چپانه، رحیم؛ و رضاطبع ازگمی، سیده خدیجه. (۱۳۸۹). نقش استراتژی توسعه شهری (CDS) در سیاست‌های تأمین مسکن گروه‌های کم‌درآمد شهری، مطالعه موردی: شهر رشت. *پژوهش‌های جغرافیای انسانی*، ۴۲(۷۳)، ۵۹-۸۲.
۱۰. رفیعیان، مجتبی؛ و شاهین‌راد، مهنوش. (۱۳۸۷). راهبرد توسعه شهر در جهت تحقق توسعه شهری (با تأکید راهبردی شهر کرمان). *مجله مطالعات اجتماعی ایران*، ۲(۴)، ۲۹-۶.
۱۱. رهنما، محمدرحیم؛ غلامزاده خادر، مرتضی؛ و جعفری، وحید. (۱۳۹۱). تحلیل جایگاه شاخص‌های راهبرد توسعه شهری در شهر چناران. *نشریه تحقیقات کاربردی علوم جغرافیایی*، ۱۲(۲۶)، ۱۲۵-۱۰۷.
۱۲. شایبیرجیما، جی. (۱۳۷۹). *مدیریت شهر، خط مشی‌ها و نوآوری‌ها در کشورهای در حال توسعه*. (پرویز زاهدی، مترجم)، تهران: شرکت پردازش و برنامه‌ریزی شهری. (نشر اثر اصلی ۱۹۹۳)
۱۳. شریفی، بابیزید. (۱۳۹۲). *تحلیل استراتژیک توسعه شهر اشنویه با رویکرد راهبرد توسعه شهری (CDS)*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد.
۱۴. کارشکی، حسین. (۱۳۹۱). *روابط ساختاری خطی در تحقیقات علوم انسانی (مبانی و راهنمای آسان کاربرد نرم‌افزار لیزرل)*. تهران: انتشارات آوای نور.
۱۵. کوکبی، افشین. (۱۳۸۶). معیارهای ارزیابی کیفیت زندگی شهری در مراکز شهری. *نشریه هویت شهر*، ۱، ۸۶-۷۵.
۱۶. نوروزی فرد، مهدی؛ نبئی، صباح؛ و خلیلی، احمد. (۱۳۹۳). امکان‌سنجی استفاده از استراتژی توسعه شهری (CDS) در نظام شهرسازی ایران و ارائه چارچوبی جهت تحقق‌پذیری آن. *مدیریت شهری*، ۱۳(۳۴)، ۲۵۸-۲۳۷.
۱۷. مهندسان مشاور بوم نگار پارس. (۱۳۹۱). *طرح توسعه و عمران (جامع) شهر پیرانشهر*. ارومیه: سازمان راه و شهرسازی آذربایجان غربی.
۱۸. موسوی، میرنجف. (۱۳۹۲). ارزیابی نقش بازارچه‌های مرزی در توسعه و رفاه مناطق مرز نشین مورد: بازارچه مرزی ترمچین پیرانشهر. *جغرافیا و توسعه*، ۱۱(۳۳)، ۶۹-۵۵.
۱۹. مرکز آمار ایران. (۱۳۹۰). *گزیده نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن کل کشور، تهران: معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی*.
20. Asian Development Bank (2004). *City Development Strategies to Reduce Poverty*. Manila, Philippines: ABD.
21. Bagozzi, R. (1980). *Causal Models in Marketing*. New York: John Wiley.
22. Carmines, E.G., & R.A. Zeller. (1979). *Reliability and Validity Assessment*. California : Sage Publications
23. Cities alliance. (2004). *Cities Development Strategy, First Result*. Reterived from:><http://www.citiesalliance.org>>. (Access June 2011).
24. Cities alliance. (2006). *Guid to City Development Strategies, Improving Urban Performance*. Washington D.C: York Graphic Services.
25. Cities alliance. (2006). *Cities Development Strategy First Result*. Reterived from:<http://www.citiesalliance.org> (Access June 2011).
26. Eiweida, A. (2009). *Urban Development Specialists*, Washington, D.C: world bank.
27. Falk, R. F., & Miller, N. B. (1992). *A primer for soft modeling*, Ohio: University of Akron Press.

28. Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Structural equation models with unobservable variables and measurement error: Algebra and statistics. *Journal of marketing research*, 18(3), 382-388.
29. Jiaping, W. (2008). Local Planning and Global Implementation: Foreign Investment and Urban development of Pudong, Shanghai. *Habitat International*, 34, 8-19.
30. Kostic, S. (2007). *Formulation City of Nis Development Strategy*. Newsletter, p: 8, <http://www.citiesalliance.org/publication/other-resources/other-resources-cds.html>.
31. Laughlin, F. L., & Andringa R.C. (2007). *Good Governance for Nonprofits Developing Principles and Policies for an Effective Board*, New York: Amacom.
32. Liao, Shaoyi; Shao, Yuan Pu; Wang, Huaiqing; & Chen, Ada. (1999), The adoption of virtual banking: an empirical study, *International Journal of Information Management*, 19(1), 63-74.
33. Liljander, V., Polsa, P., & Van Riel, A. (2009). Modeling consumer responses to an apparel store brand: Store image as a risk reducer. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 16, No. 4, 281-290.
34. Nunnally, J. (1978). *Psychometric Theory* (second ed.). New York: McGraw-Hill.
35. Pedhazur, E. J., & L. P. Schmelkin, (1991) *Measurement, Design, and Analysis: An Integrated Approach*. Hillsdale NJ: Erlbaum.
36. Rahman, T., Mittelhammer, R. C., & Wandscheider, P. (2005). *Measuring the quality of life across countries: A sensitivity analysis of well-being indices* (No. 2005/06). Research Paper, UNU-WIDER, United Nations University (UNU).
37. Roberts, S. M., Wright, S., & O'Neil, Ph (2007). Good governance in the Pacific? Ambivalence and possibility, *Geoforum*, 38(5), 967- 984.
38. Sadashiva, M. (2008). *Effects of civil society on urban planning and governance in Mysore*. Unpublished Doctoral thesis, Technical university of Dortmund, India.
39. Stewart, K. (2006). Designing good urban governance indicators: the importance of citizen participation and its evaluation in Greater Vancouver. *Cities*, 23(3), 196-204.
40. World bank. (2004). *Urban/Environment Development Uunit: City Development Strategy (CDS) Program in China*, Washington Dc: Author.
41. UMP. (2002). *Urban Management Programme City Development Strategy: A Synthesis and lesson learned from UM/UN HABITAT Experiences*. Nairobi: UN- HABITAT/ UMP Publication.
42. Wen Wu, W. (2010). Linking Bayesian networks and PLS path modeling for causal analysis. *Expert Systems with Applications*, 37(1), 134-139.
43. Wong, T.C., & Yuen, B. (2011), *Eco-city Planning Policies, Practice and Design*, New York: Springer .
44. World Bank (2006). *City Profile Karte, World Bank, Urban Karte August 28, 2006*, from: http://www.isted.com/villes-development/cities_allince/cds_karte.pdf.
45. World Bank. (2007). *Annual Report*, Washington Dc: Author.

Investigating the Impact of Piranshahr City Business Role on City Development Strategy Indicators

Leili Ebrahimi *, M.A. Geography- Urban Planning, Ferdowsi University of Mashhad (FUM), Mashhad, Iran.

Mohammad Rahim Rahnama, Professor, Geography Department, Ferdowsi University of Mashhad (FUM), Mashhad, Iran.

Abstract

In response to uncertain future conditions, managerial inefficient and reduction quality of life in cities, since 1999 was proposed a new approach in the literature of planning under title city development strategy by the Cities Alliance with strategic nature and to help to create of democracy, decision-making and life improvement. City development strategy (CDS) is an action plan for balanced development in cities. City development strategy is defined based on the characteristics of each city and is evaluated and through its output and it should change the current performance and trend toward optimal conditions. Therefore the purpose of this paper is analyzing the city development strategy indicators and measure of the effectiveness rate of city role on them in order to understand current trends and performance Piranshahr city in connection with mentioned factors. The required data were collected using questionnaires. The statistical population in this study consisted of three groups: urban managers, citizens and urban elites. In the group of urban managers, experts and people familiar with urban issues, 50 people and in the urban elite group, 50 were selected as samples. In the group of citizens, also according to the population of the city is 69049 people, using the Cochran formula, the sample size determined and 382 citizens selected and participated in completing the questionnaires. At first by using the relevant theoretical literature, as well as on the empirical studies related to the city development strategy, four dimensions selected for city development strategy and finally were selected 56 items. To assess of two dimension indicators of livability, 15 items, to assess three dimensions of competitiveness indicator, 11 items and to assess good urban governance indicators with four indicators, 13 items and Also tow dimension of bankability indicators 16 items were selected and respondents were asked to rate Piranshahr city on each of items on a 5-point Likert scale where 1= Strongly Disagree to 5 = Strongly Agree. Data analysis was done by structural equation modeling (SEM) using SPSS and SmartPLS softwares. The reliability of the questionnaire is confirmed by using an internal consistency coefficient of alpha for all variables. Following Verification of the appropriate validity of questionnaire by using confirmatory factor analysis, structural equation technique with method partial least squares was applied to study the relationship between variables. The results of structural equations showed that the business role of Piranshahr city has a positive impact on four dimensions of city development strategy. The Livability with 0.798 standard coefficients and the Competitiveness with 0.325 standard coefficients respectively have accepted impact highest and impact from the role of city. Improving the quality of CDS indicators is effective step in order to achieve sustainable development. The study showed the role that city plays can have a positive impact on city development strategy indices. Accordingly, attention to the position, city role and the opportunities that have each city, and codification and development of strategies of appropriate tailored to these the positions and the opportunities can be an effective step to further improving these indicators.

Keywords: Urban Planning, City Role, City Development Strategy, Piranshahr.

* Corresponding Author: Email: leili.ebrahimi@mail.um.ac.ir